

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

15 Ocak 2021

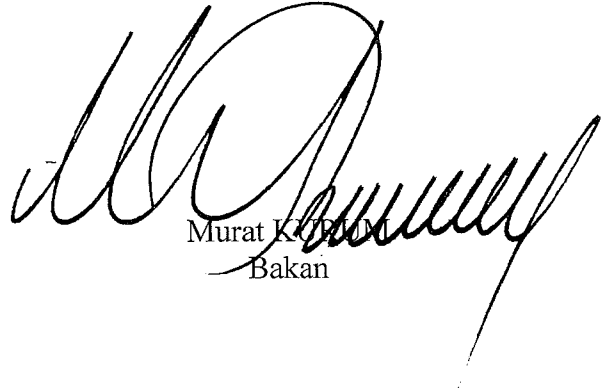
Sayı :30824082-610 34281
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

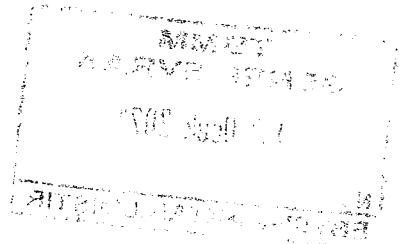
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat Koca
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet, 5 Sayfa)
- Cevap Yazısı (52 Adet, 71 Sayfa)

7/1162	G.K.	7/36273	G.K.
7/2440		7/36275 - 7/36277	
7/2686		7/36510 - 7/36511	
7/7688		7/36525	
7/7677 - 7/7684		7/36687	
7/12309		7/36921 - 7/36933	
7/12719		7/37139	
7/15620		7/37142 - 7/37143	
7/16449 - 7/16453		7/37252 - 7/37257	
7/16770		7/37355	
7/32822		7/37493 - 7/37494	
7/34853		7/37722	

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ZEKİ HAKAN SIDALI'NIN
TBMM 7/36511 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Polipropilen; otomotiv sanayinden, tekstil sektörüne oradan paketlenme alanına kadar her türlü plastik ürünün ham maddesi olan bir polimerdir. Yıllık 11 milyon ton plastik üreten bir plastik endüstrisine sahip olan Türkiye'de son yıllarda hammaddenin üretimine yönelik çabalar artırmıştır. Bu kapsamda çıkarılan bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Mersin'de polipropilen üretim tesisi kurulmasına karar verilmiştir. Proje ile yıllık toplam tüketimin %25'inin karşılanması amaçlanmıştır.

Tesise konu olan bölge; Çukurova havzasının batısında, Karaduvar, Karacailyas, Kazanlı, Adanalıoğlu mahallelerine komşudur. Bu mahalleler 2012 öncesinde kırsal alan özelliği taşıyan belde belediyeleri olup Mersin'in en verimli tarım alanlarıdır. Bu alanlarda Türkiye'nin yeşillik ve sebze talebi (maydanoz, marul, ıspanak, pırasa, kabak vs) karşılanmaktadır. Son 50 yılda bu tarım alanları sanayi tesislerinin akınına uğramıştır; 1962'de ATAŞ rafinerisi, 1972'de Akdeniz Gübre (1989'da TEKFEN şirketine satılarak Toros Tarım adını almış), 1975'ten itibaren Soda Sanayi ve Kromsan fabrikaları yukarıda adı geçen köylerin verimli tarım arazileri üzerine kurulmuştur. Bu gelişmelere rağmen hala Karaduvar'da balıkçılık ve tarım, Karacailyas, Kazanlı ve Adanalıoğlu'nda tarım-seracılık devam ettirilme eğiliminde olup, kirlletici ağır sanayiye karşın bölge özellikle tarımsal üretimde hala hatırı sayılır bir paya sahiptir.

Yatırımcı şirket ÇED başvuru dosyasında atık gaz yakma tesisi kuracağını ifade etmiş ancak bu tesiste neyi yakacağını açıklamamıştır. Yakma tesisleri havayı kirlletici gazlar salarlar ancak bu kirliliğin derecesi konusunda net bir öngörü yapabilmek için yakıt türünü bilmek gerekecektir. Yatırımcı şirket yaptığı ÇED başvuru dosyasında bu bilgiyi ucu açık halde bırakmıştır.

Yatırımcı şirket; projenin işletme aşamasında proses kaynaklı atık sular (yağlı atıksular, kimyasal atıksular), teknolojiye bağlı olarak soğutma suları ve çalışan personelden kaynaklı evsel nitelikli atıksuların oluşacak atık suları arıttıktan sonra tekrar kullanmayı ya da kullanılamayacak kısmın ise denize deşarj edilmesini planlamaktadır. Bu durum deniz ekosistemi için çeşitli riskleri beraberinde getirecektir.

Yatırımcı şirket ÇED başvuru dosyasında; Mersin'de yaşanmış seller ve yakın tarihli doğal afetler anlatmış ancak 2000 yılı sonrası daha sık yaşanan ve özellikle Aralık 2016'da Mersin merkezi vuran sel afetinden bahsetmemiştir. 2016'daki sel afetinde projeye yakın bir alanda bulunan Uluslararası Mersin Limanı ve Serbest Bölge olumsuz etkilenmiş, afet nedeniyle işçiler işe gelemeyen, siparişler gecikmiş ve fiziki alt yapıda önemli zararlar meydana gelmiştir. Bu gerçekleri dikkate almadan yapılan bir yatırım planlaması yatırımın sürdürülebilirliğini hiç şüphesiz olumsuz yönde etkileyecektir.

Climate Central'a göre iklim değişikliği ile birlikte artması öngörülen deniz seviyesi yükselmeleri yatırıma konu olan bölgeyi 1. Derecede etkileyecektir. Bu bilimsel gerçeklerin ışığında ilgili tesisin şimdiden bu riskler dikkate alınarak yapılması böyle ciddi bir yatırıma atıl kapasite yaratmaması açısından oldukça önemlidir.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Yatırımcı şirket kullanıma uygun olmayan suların denize deşarj edileceğini ifade etmektedir. Bakanlığınıza göre bu durumun deniz ekosistemini bozucu etkileri olacak mıdır?
- 2- Bakanlığınız polipropilen tesisinin deniz ekonomisi ve deniz kirliliğine etkisini analiz etmiş midir?
- 3- Bakanlığınız polipropilen tesisinin Türkiye'de hava kirliliği konusunda üçüncü sırada bulunan Mersin'in hava kirliliğine etkisini analiz etmiş midir?
- 4- Bakanlığınıza göre proje halk sağlığı için uygun mudur?

- 5- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede asit yağmuru oluşturacak mıdır?
- 6- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede toprak kirliliğini artıracak mıdır?
- 7- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede üretilen gıda ürünlerinin verimini ve niteliğini azaltacak mıdır?
- 8- Polipropilen tesisine konu olan alan sel afetlerine karşı etkilenebilirlik seviyesi oldukça yüksektir. Bakanlığınız tesisin yapım aşamasında bu riskleri öngörüp öngöremediğine dair denetlemeler yapacak mıdır?
- 9- Yatırımcı şirkete göre; "Proje sahası; Mersin İli'ne kuşuçuşu yaklaşık 5 km mesafededir." Ancak tesise en yakın yerleşim yeri 60 metre doğusundaki Karaduvar mahallesidir. Bakanlığınıza göre niçin tesisin yerleşim yerlerine uzaklığı ilçe ya da il merkezleri referans alınarak hesaplanmakta, en yakın konut yerleşkeleri dikkate alınmamaktadır?
- 10- Bakanlığınıza göre yerleşim yerine 60 metre mesafede kirletici sanayinin bulunması halk sağlığını tehdit etmeyecek midir?
- 11 - Bakanlığınız polipropilen tesisinin 10 km yakınında bulunan Mersin Tarsus Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesine etkisini analiz etmiş midir?
- 12-Bakanlığınıza göre turizm alanı ile ağır kirlilik oluşturan sanayi alt yapısının yan yana olması mümkün müdür?
- 13-Bakanlığınız iklim değişikliği ile birlikte artması öngörülen deniz seviyesi yükselmeleri karşısında 1. Derecede etkilenebilecek bir alanda yatırıma konu olan polipropilen tesisleri için yapım aşamasında bu riskleri öngörüp öngöremediğine dair denetlemeler yapacak mıdır?

CEVAPLAR

1,2- Proje kapsamında; oluşan proses atıksuları, soğutma sistemi blöf suları, hamsu ön arıtımı işlemi atıksuları, demineralize su üretimi kaynaklı oluşan tuzlu sular ve evsel nitelikli atıksular 31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” (değişiklik:13.02.2008 tarih ve 26786 sayılı ile 30.03.2010 tarih ve 27537 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanarak yürürlüğe giren “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”) ve 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak kurulacak merkezi atıksu arıtma (ön arıtma-kimyasal-biyolojik) ünitesinde arıtıldıktan sonra deşarj kanalı ile gerekli izinler alınarak Akdeniz’e deşarj edilecektir. Deşarj ile ilgili olarak; 10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği (değişik: 21.09.2016 tarih ve 29834 Sayı) hükümlerine riayet edilecektir. Tüm mevzuat hükümleri yerine getirileceğinden kirlilik oluşturulması söz konusu olmayacaktır. Deniz ekosistemine etkiler ve arıtma standartlarına konu modeller ÇED Raporu’nda yer almış ve ilgili kurumlarında uygun görüşleri alınmıştır.

3- Proje konusu faaliyet kapsamında “Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği (Değişik 20.12.2014 Tarihli ve 29211 Sayılı R.G.)” Ek-2 Tablo-2.2 ‘de belirtilen sınır değerlere uyulması sağlanacaktır. Modelleme çalışmaları ile faaliyetten kaynaklanan emisyonların çalışma alanı içerisinde, mevcut meteorolojik koşullar altında ne şekilde yayılacağı, bu yayılma sonucunda söz konusu kirleticilerin neden olacağı muhtemel yer seviyesi çökelmeleri incelenmiştir. Kümülatif Etki Değerlendirmesi kapsamında, bölgede bulunan emisyon kaynaklarının belirlenmesi için çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında tesis etki alanı içinde ve çevresinde yer alan potansiyel emisyon kaynakları, yerleşim birimleri tespit edilmiş olup, etki alanının içerisinde yer alan emisyon kaynakları modelleme çalışmasına dahil edilmiştir.

4- 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununun 4/A maddesi ve bu madde doğrultusunda Sağlık Bakanlığı ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasındaki 09.02.2005 tarihli endüstri bölgeleri mülkiyet sınırları içerisinde bırakılacak sağlık koruma bantları için uygulanacak usul ve esaslar hakkında protokol hükümlerine uygun olarak münferit yatırım yerinin etrafında sağlık koruma bandı mesafesi belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Proje kapsamında, tesisin toplum ve çevre sağlığına yapacağı etkiler dikkate alınarak Faaliyet kapsamında ÇED sahasının dış sınırından içeriye doğru olmak üzere; güney, doğu ve batı istikametinde yaklaşık 50m, kuzey kesiminde ise yaklaşık 10m sağlık koruma bandı mesafesi bırakılacaktır. Yetkili makamlarca onaylanacak sağlık koruma bandı, imar planına eklenecektir.

5- Nihai Raporda asit yağmuruna neden olabilecek kükürt dioksit (SO₂) ve azot oksit (NO_x) için; SO₂ emisyonlarının yapılan modelleme çalışmalarında Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nde (SKHKKY) belirtilen sınır değerinin altında olacağı, NOX azaltımı için %90 verimli SCR kataliz filtresi bulunacağı ifade edilmekte olup böyle bir etki söz konusu değildir.

6- Proje kapsamında "Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik" de yer alan ilgili hükümlere uyulacaktır. Ayrıca; yağ, yakıt vb. maddelerle kirlenmiş her türlü malzemenin insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini en aza indirebilmek amacı ile "Atık Yönetimi Yönetmeliği" hükümlerine riayet edilecektir.

Geçici Depolama Alanı; atık yağ vb. tehlikeli atıkların ilgili yönetmeliklerine uygun, sağlam, sızdırmaz, emniyetli, uluslararası standartlara uygun tank ve/veya konteynerlerde biriktirilmesi ve yağmur, kar gibi durumlardan ve sokak/yabani hayvanlardan vb. korumak için, üstü kapalı, etrafı tel çit vb. ile çevrili, sızdırmaz zemine sahip şekilde tesis edilecektir.

7- 25.10.2019 tarih ve E.3233206 sayılı. Mersin Valiliği, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün kurum görüşünde; "Uygulama İmar Planı içindeki parsellerin arsa, tarla vasfında olduğu tespit edilmiş olup, 1/5.000 ölçekli nazım imar planı ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı içinde kalması nedeni ile 10.07.2019 tarih ve 30827 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" Geçici Madde (6)-19/07/2005 tarihinden önce onaylanmış 1/5.000 veya 1/1.000 ölçekli imar planları veya arsa vasfı kazanmış parseller ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce belirlenen onaylı köy ve/veya mezraların yerleşik alanı ve civarı ile yerleşik alanlar izinli kabul edilir. 5403 sayılı kanun kapsamında herhangi bir işlem bulunmamaktadır." şeklinde ifade bulunmaktadır.

8- İlde ve ilçede yaşanan sel baskınları Nihai Raporda incelenmiş olup, proje kapsamında inşaat tekniğine uygun hareket edilerek ihtiyaç halinde gerekli zemin iyileştirme çalışmaları yapılacaktır. Yağışlı mevsimlerde olası yüzey sularının olumsuz etkilerini önlemek için, işletme sahasında oluşabilecek su baskını risklerine karşı gerekli drenaj çalışmaları yapılacak, faaliyet sahasının sınırları belirlenerek çevresine çocuk ve vatandaşların girmemesi için uyarıcı ikaz levhaları koyulacaktır. Ayrıca; ÇED Yönetmeliği'nin Yatırımın izlenmesi ve kontrol edilmesi başlıklı 18.maddesi "(1) (Değişik: RG-8/7/2019-30825 Mükerrer) Bakanlık, "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, Nihai ÇED Raporu ve/veya "ÇED Gerekli Değildir"

kararına esas Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler ve denetler.” hükmü doğrultusunda ÇED Yönetmeliğine tabi tesislerin izlenmesi ve denetlenmesi yapılmaktadır.

9- ÇED sürecinde hazırlanan model çalışmalarında en yakın yerleşim yerleri baz alınmaktadır.

10-Tesiste oluşabilecek emisyonların kütleli debi değerleri Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği (SKHKKY) Ek-2 Tablo 2.1’de belirtilen eşik değerleri aştığından dolayı inşaat, işletme dönemlerini kapsayacak şekilde Hava Kalitesi Modelleme Raporu hazırlanmıştır. Hava Kalitesi Modelleme Raporunda modelleme sonucu hesaplanan değerler SKHKKY Ek-2 Tablo 2.2. kapsamında 2024 yılı Hava Kalitesi sınır değerlerine göre değerlendirilmiş olup, sınır değerlerin altında kalmaktadır.

11,12- Etki alanında bulunan tüm korunan alanlar incelenmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı’na talep konusu alanın 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu Gereğince ilan edilmiş herhangi bir Kültür ve Turizm, Koruma ve Gelişim Bölgesi veya Turizm Merkezi kapsamında kalmadığı, söz konusu alanda yürütülen bir çalışma bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca; Mersin Valiliği Yatırım, İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü’nün Mersin İli Akdeniz İlçesi Karaduvar Mevkiindeki sahanın özel endüstri bölgesi olarak kullanılmasında kurumlarınca bir sakınca olmadığı kanaatine varıldığı belirtilmektedir.

13- Proje alanının Jeomorfolojik yapısı deniz seviyeleri değişmesi Nihai Raporda değerlendirilmiş olup, ÇED Yönetmeliği’nin Yatırımın izlenmesi ve kontrol edilmesi başlıklı 18.maddesi “(1) (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer) Bakanlık, "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, Nihai ÇED Raporu ve/veya “ÇED Gerekli Değildir” kararına esas Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler ve denetler.” hükmü doğrultusunda ÇED Yönetmeliğine tabi tesislerin izlenmesi ve denetlenmesi yapılmaktadır.